

*Ha a történelem ciklikusan ismétli
önmagát, az egyrészt megnyugtató,
hiszen nem könnyű leradírozni
bennünket a föld színéről. No de
kérdés, hogy érdemes-e ugyanúgy
megismételnünk mindent előről.*

ÍTÉLET A PARADICSOMBAN

Lőrincz L. László

DUAS
GALAKTIKA
SZERZŐ

DUAS
PARADICSOM
SZERZŐ

NÉGYEN TARTOZTAK a csapatba: Rolf, Frey, Mohamed és Kustar. Mind a négyen belevaló fickók voltak: a legkényelmesebb barlangot tudhatták magukénak az egész környéken. Élén jártak a kincseket rajtó bányák feltárásában is, egészen addig, amíg a gyűlés, élén Margot-val, be nem tiltotta ezt a hasznos szórakozásukat.

Na, ez egy érdekes eset volt. Emberemlékezet óta minden csoport azzal töltötte az ideje nagy részét, hogy bányákat fedezett fel, kitermelte őket, és a kitermelt anyagot felhasználta a saját szükségleteire. Eközben persze sokan meghaltak közülük; de hát az ember arra való, hogy csináljon valamit, és ha az a sorsa, bele is haljon. A bányászat megérte a kockázatot, méghozzá két okból is. Az egyik a kinyerhető javak haszna, a másik bizonyos ismeretek megszerzése volt. Ez utóbbiakon jókat lehetett vitatkozni, bár néha azon kapták magukat, hogy már nem tudták szavakba önteni, amit el akartak mondani egymásnak. Ilyenkor mutogattak, legyintettek, vicсорogtak töredékes szavaik mellé, pofákat vágtak, ami kezdetben szokatlannak és komikusnak tűnt, később aztán ezt is megszokták, mint ahogy mindent megszoktak, ami megváltozott a környezetükben.

Szóval, Margot egyszer csak megtiltotta a föld-turkálást; ettől kezdve még csak a közelébe sem mehettek kedvenc bányáiknak. Történt pedig mindez azért, mert Margot megelégtelt, hogy egyre többen halnak meg a csoportjából olyan betegségeken, amelyeket a bányákban szereztek be.

Pedig az, amit kibányásztak, hasznos és izgalmas is volt egyszerre. Már csak azért is, mert a legtöbbjéről, amit találtak, még csak nem is sejtették, hogy micsoda. Olyan dolgok voltak azok, amelyek túllépték a józan ész határait. Rolf el nem tudta képzelni, miképpen lehetett olyan apró vacakokat létrehozni, mint amikre egyik-másik nagyobb doboz belsejében bukkantak.

A gyűléseken, amelyeken megvitatták közös ügyeiket, néha a bányák is sorra kerültek - hogy s mint állnak velük -, s ezeken a vitákon az is felmerült, hogy egyáltalán kik csinálhatták azokat a micsodákat. Sokan azt állították, nem az ősök őseinek ősei voltak ezek a fickók, hanem valakik mások, akik a csillagokból jöttek a földre, vagy maguk az istenek. Azt persze, hogy milyenek lehettek azok a régi istenek, el sem tudták képzelni. Az ő isteneik, bár nagy hatalmúak voltak, mégiscsak őhozzájuk hasonlítottak - bőrhacukákban jártak, állatprémekben, fakéregben -, s képtelenek

lettek volna olyan szerkezeteket építeni, amilyeneket a bányákban találtak. De nem is lett volna miért. Rolf meg volt győződve róla, hogy az istenek nem teremtenek felesleges dolgokat; csakis olyasmiket hoznak létre, amiknek hasznát veszi valaki. A bányákban talált valamik óriási részének pedig semmilyen hasznát nem vette senki.

Na, akkor jöttek a betegségek. A bányászok sorban megbetegedtek és meghaltak. Némelyikük testét csúnya kiütések lepték el, mások meg se szó, se beszéd, csak elsápadtak, összeestek, és annyi.

Margot ekkor beszüntette a bányászkodást, mondván, hogy több a kára, mint a haszna. Hiszen a bányákon kívül is megtalálják mindazt, amire szükségük van.

Margot persze könnyen beszélt. Neki egyetlen, óriási szeme volt, amellyel mindent észrevett, amit mások még három szemmel sem. Ezt Mohamed szokta mondogatni, akinek ugyancsak három szeme volt: kettő a homloka alatt, nagyjából egyforma magasságban, egy pedig oldalt. A kereséseknél különösen nagy hasznát vette ennek, akárcsak Frey a kengurufarkának. Rátámaszkodott, és kétszer olyan hosszú ideig tudott talpon maradni, mint a többiek. Ásásban pedig egyszerűen verhetetlen volt a fickó.

Azért Margot mégiscsak túltett mindükön. És nemcsak rajtuk, hanem a csoport valamennyi tagján. Rolf nem tudta volna megmondani, hány ember is alkotja a csoportot, részben azért, mert a létszám állandóan változott, de azért is, mert nem ment neki túl jól a számolás. Ha elfogytak kezének és lábának ujjai (összesen kettő, illetve négy volt neki), megzavarodott. Hiába próbálta meg fejében tartani a csoport létszámát, egyszerűen kifolyt belőle. Már ami belekerült egyáltalán.

Margot tudott számolni. És Margot írni is tudott. Ehhez kőlapokat, falapokat és egyéb, bányákból szerzett tárgyakat használt, amikre hol ezzel, hol azzal felkarcolt valamit. Mikor egyszer Mohamed megkérdezte tőle - persze teljes tisztelettel -, hogy mi a francot kegyeskedik csinálni, Margot türelmetlenül rákiáltott, hogy hagyja békén, mert most ír. Két göcsörtös uja közé szorított egy hegyes fapálcát, és szorgalmasan egy deszkalapot karcolgatott vele.

És Margot olvasni is tudott. Azokat a bányákból szerzett lapokat olvasgatta - szerinte papírlapokat -, amelyeket még akkor kotortak elő, amikor szabad volt a földet túrniuk. Margot saját értékelése szerint sem értette mindet, sőt nagyon keveset értett belőlük, amint azt az Égre Meredő Ujjnál bevallotta nekik. Sok papírnak nem is volt semmi értelme; csupa olyan szavak álltak rajtuk, amiket nem ismert. Szerinte valahogyan másképpen beszéltek az ősök, mint ők - ha egyáltalán ők pakolták tele a bányákat ezekkel a csak részben hasznavehető dolgokkal.

Mert bármennyire is okos volt Margot, ő sem tudta, hogy a leletek legtöbbje micsoda. Pedig amivel igazán büszkélkedni szokott, az az agya. Na nem mintha kilógott volna a fejéből, mint egy másik csoportbeli embernek, aki különleges burokból őrizte a nagyobbik füle mellett - neki jó helyen volt, ott, ahol kellett, a koponyája közepében, de mégiscsak másmilyen volt, mint a többieké. Ez a másmilyenség tette aztán, hogy Margot meg tudta jegyezni a hagyományokat, és nem is felejtette el őket. Nem úgy, mint a többiek. Nekik ezerszer is el kellett mondania valamit, és mégis minden egyes alkalommal úgy érezték, hogy sosem hallották még, amit hallanak. Vagy úgy érezték, mintha már hallották volna ugyan valahol, valamikor, csak éppen köd ülte meg az emlékeiket.

Margot többnyire az Égre Meredő Ujjnál tartotta a gyűléseket. Az Égre Meredő Ujj maga is nagy titok volt; igazából senki nem tudta róla, micsoda. Olyan magas volt, hogy éjszaka a csillagok közé szorult a csúcsa, nappal a felhők hasát karcolta, bár ilyenkor többnyire nem akadt, aki megfigyelje, hiszen a felhők elől menekülniük kellett. Be a barlangba, és megvárni, hogy lesz-e belőle eső, vagy sem. Ha lett, akkor meg kellett várni, amíg eláll. Ha valakit elkapott a zuhé, megnézhetette magát.

Felhólyagzott a bőre, lerohadt róla a hús, és így tovább. Volt, aki megbolondult, és szakadékba ugrott, annyira viszketett az egész teste. Rolfot is elkapta egyszer, amikor messzire csatangolt egy lány után, és óriási szerencséje, hogy megúszta. Nem a bőre rohadt le róla, hanem csak a ruhája, s amikor végre hazaért, és befutott a barlangba, nem maradt rajta semmi, még a szőre sem.

De vissza az Égre Meredő Ujjhoz! Na, erről végül is Margot megmondta, hogy mi lehetett annak idején. Azt mondta, régen, az ősök őseinek ősei idejében füst jött ki belőle. Mint amikor a villám belevág egy fába, a fa kigyullad, és füstölni kezd. Az ősök őseinek ősei tüzet csináltak, s ezen az Égre Meredő Ujjon keresztül szállt ki valahogy a füstcsík. Arra a kérdésre, hogy miért kellett ilyen magas kijáratot csinálniuk a füstnek, persze Margot sem tudott válaszolni. Talán - mondta - a füst felszállt az istenekhez. Azok pedig bizonyára kezdtek vele valamit.

Margot nemcsak a papírokból szerezte tudását - azokból vajmi keveset szerezhethetett volna -, hanem más csoportok vezetőitől is. A vezetők időről időre összegyűltek valahol, és megvitatták, hogy s mint. A megbeszéléseken Margot sok mindent összeszedett, amit vagy megosztott a csoportbeliekkel, vagy sem. Ezen nem is háborogtak, hiszen amit megosztott velük, az is jóval több volt annál, mint amennyit befogadhattak. Rolf biztosra vette, hogy létezik valahol valami, ami minden kérdésükre választ adhatna. Olyasvalami, mint egy ismeretlen tárgy a régi időkben, amelyet azért a bányákon kívül is gyakran találtak. Ez, ha szépen kérnék, megnyitná a tudás kapuját előttük. Bár azt Rolf sem sejtette, hogy igazából mi is lehet azon a tudáson túl, amit Margot-tól hallanak. Nos, egy ilyen alkalommal Margot azt mesélte nekik - azután történt ez, hogy visszajött a csoportvezetők összejöveteléről -, hogy az ősök őseinek életét, egészen addig visszamenőleg, ameddig csak az emlékezet vissza tud menni, a gyűlölet irányította. Gyűlölet az ősök őseinek ősei iránt. Merthogy ők tették mindazt, amiben most részük van.

Ezt aztán senki nem értette, még Rolf is alig. Először is nem tudta felfogni, mi az a gyűlölet. Margot szerint a gyűlölet nagy-nagy harag. Az ősök ősei nagyon haragudtak az őseikre. Gyűlölték őket. Azért, amiért ide jutottak, ahol most vannak.

Rolf ezt nem értette, mint ahogy Frey sem, Kustar sem, és Mohamed sem. Miért, hova jutottak? Itt vannak, ahol vannak, és mindig is itt voltak. Az ég zöld és lila, a vizek veszélyesek, az eső halált hoz - de hát ez mindig is így volt. Jó ez így, ahogy van. Csupán a bányák látogatásától való eltiltás esett nekik rosszul, de majd csak meglesznek anélkül is valahogy. Mi az ördögért haragudnának bárkire is?

Bár ez azért így nem volt egészen igaz - már ami Rolfot magát illeti. O aztán okkal haragudhatott valakire - egy másik csoportbeli emberre, Keironra.

Keiron egy magasabban fekvő barlangban lakott a csoportjával, és az ő lánya volt Éva, akit Rolf szeretett volna megszerezni magának. Csakhogy az apa olyan valamit kért érte, amit Rolf egyelőre nem tudott előteremteni. Keiron addig csupán azt engedte meg neki, hogy egy-két csinos tárgyért, amiket még régebben talált, eljátszadozhasson Évával, de haza nem vihetette. Az apa egy vasból készült pálcát kért érte, olyat, amilyeneket a bányákból szoktak kiemelni. Csakhogy amióta Margot száműzetés terhe mellett megtiltotta a bányászatot, Rolf képtelen volt vaspálcához jutni, így Évát sem vihetette haza. Pedig a lány igencsak szemrevaló teremtes volt, mind a négy telt mellével. Rolf szerette volna sokáig a tenyerében tartani őket, és meg is tehette volna, ezt Keiron sem bánta, ha lett volna elég széles tenyere hozzá. És elég ujjja. Rolf mindenesetre családot szeretett volna alapítani, s ennek egyelőre egyetlen akadály a még meg nem talált vaspálca volt. Tudta, hogy sürgeti az idő, hiszen bárki bármikor rábukkanhat egy olyan pálcára - akár egy távolabbi csoportbeli is, aki szemet vetett a lányra -, akkor aztán vége az álmainak.

Szóval Margot azt mondta, hogy az ősök ősei valamikor gyűlölték az őseiket, akiket minden baj okozóinak tartottak. És ők hagyták rájuk a testamentumot is.

Na, ez is egy érdekes dolog volt. Már mint a testamentum. Margot arról is egy gyűlésen hallott először, a felső barlangban. A testamentum arra szolgált, hogy soha ne engedje lecsillapodni a gyűlöletet, azaz az erős haragot, amit az ősök ősei éreztek az őseik iránt. Akik elcseszték mindent. Na, akkor jött valami, amin csak mosolyogtak, és egymást ütögették oldalba a könyökükkel. Már mint Rolf, Frey, Mohamed és Kustar. Merthogy Margot ekkor olyasmit mesélt nekik, amit láthatón maga sem hitt el. Többször el is mosolyodott, és alig bírta megőrizni a komolyságát, amikor továbbadta, amit a felső barlangok egyikében hallott. Eszerint valamikor, az ősök őseinek ősei idejében még nem ilyen volt a világ, mint most. Az ég kék volt, és... Amikor idáig ért, Margot kétségbeesve körbeforgott, és megpróbált találni valamit, ami kék. Ok meg vele forgatták a fejüket, mert fogalmuk sem volt róla, hogy milyen a kék. Végül is Margot elmagyarázta, hogy a kék az olyan, mint egyes pocsolyák a bányák közelében, amelyekből tilos inni, mert meghalhatnak tőle. Ilyen kék volt akkor az ég.

Rolf ugyan nem értette, mi lehetett ebben a jó, hiszen a kék mérgező, de nem szólt semmit. Margot nem szereti, ha belepofáznak a beszédébe, hiszen így is elég nehezen tudja elmondani, amit hallott. Néha annyira belezavarodik, hogy csak ugat és morog, mint a kutyák.

Margot hosszasan beszélt arról, hogy a fákon - ezekből sok volt - ehető gyümölcsök lógtak, és ami a fő, az emberek egyformák voltak. Mindannyian egyformák.

Mohamed nem tudta visszafogni magát, és kitört belőle a röhögés. Úgy röhögött, hogy abba sem akarta hagyni. A legrosszabb az volt az egészben, hogy Mohamed mind a két szájával és a fülével is röhögött, és ez a röhögés ragályosnak bizonyult. Kis idő múlva mindenki röhögött; ezzel aztán alaposan meg is zavarták szegény Margot-t. Nyitotta is az alsó száját, hogy rájuk szóljon, de végül meggondolta magát. Ha csak egyvalaki röhög, azt még könnyedén megfegyelmezheti, de ha az egész csoport röhög, jobb visszavonulót fújni. Meg kell várnia, amíg magától elmúlik a roham. Margot arra gondolt, hogy alighanem igazuk van a röhögőknek, hiszen ez az egyformaság olyan, amit józan ésszel nem hihet el senki. Merthogy nincs két egyforma élőlény, amióta a világ világ. Sem állat, sem ember. Van, akinek egy feje van, van, akinek kettő - bár talán még a fej az egyetlen, amiben tényleg hasonlítanak egymásra. A két fej jóval ritkább, és a kétfejűek hamar meghalnak, még ha nem is látogatják a bányákat. Hanem a többi! Van, akinek négy végtagja van, van, akinek több vagy kevesebb; mindenki különbözik az ujjak számában; a nők a mellek számában és helyében, a szemek számában és helyében, a szájak számában és helyében, és így tovább. Az állatokkal is ugyanez a helyzet. Náluk sincs két egyforma egyed. De hát mi is lenne, ha mindenki egyforma lenne? Hogy ismernék meg egymást, és hogy ismernék meg a saját kutyamacsukat? Esztelenség...

Amikor elmúlt a roham, Margot megköszöri a torkát, és rájuk vakkantott. Nem értették, mit mondott, de a vakkantás nem jelenthetett mást, mint hogy fogják be végre a pofájukat. És ők be is fogták.

Margot folytatta. Azt mondta, hogy az a régi világ Paradicsom volt, amit elveszítettek. Ahonnan kiűzték őket. Méghozzá az ősök őseinek az ősei üzték ki őket, azaz önmagukat, ezáltal kései leszármazottaikat is. Ezt is nehezen fogta fel Rolf, a többiek meg sehogy. O valahogy megértette, hogy azok a távoli szellemalakok csináltak valamit, amit talán nem is akartak, s ezáltal szarba kerültek, akárcsak ők most itt.

Gyorsan körbenézett, tényleg annyira szarban vannak-e, de nem látta, hogy abban lennének. Jól megvannak, ahogy vannak. Elvégre ez is Paradicsom itt körülöttük. Csak ha jön az eső, pucolniuk kell.

Szóval Margot szerint az ősök őseinek ősei tökfilkók voltak, és tönkretették a Paradicsomot. Nekik pedig gyűlölniük kell őket, és bosszút kell állniuk rajtuk.

Rolf körülnézett, de senkin nem látszott kimondott bosszúvágy. Mohamed mind a három szemében feszült figyelem ült, miközben egy fűszálat rágcsált. Szó ami szó, koncentrálnia is kellett a rágásra, hiszen nem könnyű két fog közé kapni a fűszálat. Főleg hogy mind a két fog felül van a szájában. Kustar majd köldökéig érő orrát vakargatta, és a szakállában matatott a végével. Szóval senkin sem látszott a fene nagy gyűlölet.

Ekkor Margot azt is elmesélte, hogy mennyi az annyi. Azt mondta, a csoportvezetők úgy döntöttek, a régi testamentum utasításának megfelelően meg kell büntetniük az ősök őseinek az őseit. Akik mindenért felelősek. Akik kiűzték saját magukkal együtt őket is a Paradicsomból. Meg kell büntetniük őket, méghozzá alaposan.

Rolf és Mohamed összenéztek, mások pedig másokkal néztek össze - kinek hány szeme volt, azzal. Még szerencse, hogy ők nem egyformák, mint a réges-régi idők emberei, az őseik őseinek az ősei. Margot ezek után ismét olyat mondott, amin csak hüledeztek. Azt mondta, hogy azt a szép világot (azt a Paradicsomot) az ősök őseinek ősei felrobbantották valamivel.

Erre mindenki felkapta a fejét (egy közülük a fejeit). A robbanást mindenki ismerte. Az valóban veszélyes dolog, még ha nem is annyira, mint az eső. Rolf visszaemlékezett rá, hogy még amikor szabad volt a bányászat, többször előfordult ilyen tragédia. Találtak valamit, amiről nem tudták, micsoda, nézegették, fogdosták, forgatták a kezükben, aztán egyszer csak egy nagy durranást hallottak, mintha az ég dördült volna meg, a következő pillanatban füstoszlop csapott az égre - bizonyára ilyen jött ki az Égre Meredő Ujzból is, amikor még az ősök őseinek az ősei vacakoltak vele -, az pedig, aki a valamit tartotta a kezében, a valamivel együtt eltűnt. Méghozzá mindörökre. Néha semmit nem találtak belőle, csak fekete kormot, máskor pedig megvolt szegény, de több darabban, és már nem élt. Egyszer egy lány kezét szakította le a robbanás, - szerencsére nem lett belőle nagy tragédia, mivel négy volt neki, és a robbanás a legrövidebbet tépte le, bár szerinte ez volt a legügyesebb. Ezt a lányt később egy rájuk törő medve falta fel, mintegy bebizonyítva vele, hogy a medve is lehet olyan veszélyes, mint a robbanások.

Margot szerint az akkori világot is ilyen robbanás rombolta szét. Akkora, hogy a Paradicsom tönkrement tőle. Valószínűleg nem is egy robbanás történt, hanem több egymás után, és sokan belehaltak a következményeibe.

Margot elhallgatott, és megpróbálta felmérni, milyen hatást tett hallgatóira a története. Semmilyen. A barlangiakat nem lehetett ilyen apróságokkal feltűzelni. Kit érdekelt már, hogy az ősök őseinek az ősei mivel szarakodtak? Egy a fontos: ők élnek, és nem is rosszul. Ha betartják a szabályokat, jól elvannak. Csak az eső elől kell elmenekülniük, és újabban a bányákat sem látogathatják. Különben élnek a maguk életét, és kész. Paradicsomban élnek, és kész.

Margot és a csoportok vezetői tudták, az embereik hogyan gondolkodnak. Számításba vették, hogy ez lesz a reakciójuk az elmondottakra. Azaz semmi. Csakhogy a testamentumnak nem lehet ellene szegülni. Merthogy a testamentum átkokat is tartalmazott. Az ősök őseinek az átkait, amelyeket az utódaikra szórtak. Ha az utánuk következők nem a testamentum szerint cselekszenek, pusztuljanak el! Olyan eső áztassa őket, amelynek nem állnak ellent a ruhák, a tetők, de még a sziklák sem!

Folyjanak át a rettenetes eső cseppjei a barlangok tetején, szívárognak át az oldalain, égessék halálra őket pokoli fájdalmak közepette! Csak akkor meneküljenek meg szörnyű hatalmától, ha teljesítik a testamentumba foglalt átkot! A bosszút.

Margot és a csoportok vezetői tisztában voltak vele, hogy a félelem még nem ad elég energiát a cselekvésre. Márpedig nekik be kell teljesíteniük a testamentum akaratát, hiszen ha nem teszik, valamennyien elpusztulnak. A testamentum gondoskodik róla, hogy így legyen.

Margot és a csoportok vezetői ravasz trükköt eszeltek ki, hogy rávegyék a közömböseket, a lustákat, a megelégedetteket, sőt még a betegeket is, a cselekvésre. Arra, hogy beteljesítsék, amit a testamentum kíván. A bosszút. A bosszút őseik őseinek az ősein.

Amikor Margot először meghallotta, hogy a csoportok vezetői miről beszélgetnek, majdhogynem elnevette magát. Az ötlet, ami egy csoportvezető fejéből pattant ki, olyan bizarr volt, hogy megrezegtette a hangszálait. A hang, amit kiadott magából, lónyihogásra emlékeztetett; azt hitte, emiatt mindenki feléje fog fordulni, és szemrehányó tekintetekkel, netalán káromló szavakkal illetik, de szerencsére nem ez történt. Talán meg sem hallották a nyihogását a nagy zajban, amely a csoportvezető ötletét követte. Voltak, akik Margot-hoz hasonlóan felnyihogtak,- voltak, akik egyik kezükkel a másik hármát csapkodták,- voltak, akik valamennyi szájukkal cuppogtak,- voltak, akik kengurufarkukkal az oldalukat verték a meglepetéstől. Aztán lassan valamennyien elhallgattak, és agyukban (akár kint volt a koponyájukból, akár bent) meghányták-vetették a hallottakat. Majd arra a megállapításra jutottak, hogy miért is ne? Meg lehet próbálni a dolgot.

És meg is próbálták. A csoportok vezetői később ismét összegyűltek, és meghatározták az ötlet kivitelezésének a módját.

Na, ez aztán mégsem lett olyan egyszerű, mint gondolták. Merthogy akikről szó volt, konkrét személyek voltak, a testamentum pedig nem rendelkezett konkrét személyekről. A szóbeli hagyományozás majdnem kizárólag homályos fogalmakat használt - nem lehetett igazán tudni, kikről is van szó benne. Ezekben az időkben, amikor a többiek csak tipródtak és tanakodtak, emelkedett Margot a csoportok vezetői közül szédítő magasságokba. Egyszerűen azért, mert ő rájött a megoldásra.

Rolf, ahogy a zöld hasú felhőket nézegette a barlang bejáratánál (jaj, csak csapadék ne essen belőle!), visszagondolt rá, mekkora értetlenséggel fogadta Margot parancsát, miszerint hozza el neki a szent könyvet, amelyet az Elhagyott Kápolnában őriztek.

Na, ez is egy olyan dolog, ami némi magyarázatra szorul. Az a lényege, hogy őseiknek az ősei - akik gyűlölték az őseiket - kápolnát emeltek néhány réges-régi tárgy tiszteletére, bár az emelés ezúttal alighanem téves megállapítás, mivel a kápolna ugyancsak egy barlangban volt található, a Háromcsúcsú Hegyen túl. Margot és a többiek már nem tudták, hogy mire szolgált a kápolna, és mire szolgáltak a benne elrejtett tárgyak. Ezt még talán Odor sem tudta, aki pedig olyan öreg volt, hogy senki nem emlékezett olyan időkre, amikor még ne lett volna köztük. Nos, Odor ismerte a könyveket - senki nem tudta, honnan tanult meg bánni velük -, vagy legalábbis Rolf gyakran látta a hosszú, fehér szakállú, vágott fejű öreget, amint kezében könyvet tartva mereven nézegette, majd amikor megunt, odébb hajtott benne egy lapot. És néha még nevetett is, amikor a könyvet nézte. Rolf ilyenkor fejéhez illesztette a hüvelykujját

- mutatóujja nem volt neki -, így jelezte, hogy az öreg nem beszámítható. De hát hogy is lehetne az olyan valaki, aki teljességgel hasznavehetetlen tevékenységgel múlatja az idejét?

Ami Odort illeti, nem volt csoportvezető, mert nem volt elég esze hozzá. Ha kérdezték valamiről, csak hümmögött, és három vállát vonogatta. Aztán belemélyedt a hülye könyvébe, nevetgált, és odébb hajtogatta a lapjait. Mégis Odor mentette meg mindnyájukat. Amikor Margot csak tehetetlenül a szája valamennyi szélét rágcsálta, és megpróbált rájönni, hogyan lehetne előrelökösni a lustákat és tehetetleneket a bosszú, azaz a testamentum beteljesítésének útján, Odor jelentkezett nála, és elmakogott neki valamit, amit Margot természetesen nem értett. Merthogy az öreg makogását senki sem értette egy gyereken kívül, aki viszont úgy csellengett a csoportok között, mint a gazdátlan kutya. Rolfnak fogalma sem volt róla, ki lehet a gyerek, - Odor fia-e, vagy csak szeret a közelében lenni; mindenesetre ez a gyerek valahogy megértette őt. Amikor az öreg másodszor is felkereste Margot-t, a gyereket is magával vitte.

A gyerek aztán Rolf segítségével elmagyarázta Margot-nak Odor makogását. Elmagyarázta, hogy minden megoldás kulcsa egy könyv, ami a Háromcsúcsú Hegy túlsó oldalán, az Elhagyott Kápolnában található. Ő, Odor, képes megtudni belőle mindent, amire a többiek kíváncsiak. Ha néhányan elkísérik oda - azok, akiket Margot választ ki a csoportjából -, akkor ő belenéz a könyvnek nevezett lapozgatóba, és megtudja belőle, kik azok az ősök őseinek ősei közül, akikre a testamentum utal. Akik megérették mindannyiuk bosszújára.

Margot hitte is, meg nem is, amit Odor ígért neki (inkább nem hitte, mint hitte) a gyerek fütttyögetésén keresztül. Merthogy a gyerek úgy beszélt, hogy fütttyögetett. Mint azok a lapos testű, négy-, nyolc-, vagy ki tudja még, hány lábú állatok, amelyek a fű között élnek, és még az esőtől sem tartanak. Igaz, ha megáznak, nyomban kihullik tőle néhány lábuk, de egy-két nap múlva máris új nő a helyére. Hát a gyerek is hozzájuk hasonlóan fütttyögetett. Fütttyei nem a száján jöttek ki, mint másoknak, akik ugyancsak szerettek fütttyögetni, hanem a két torkát felszabdáló lyukakon át, amelyeket be kellett dugaszolnia, ha evett, hogy ki ne folyjék az étel. Ha azonban nem a hasát tömte, ezeken a lyukakon át beszélt - így, fütttyögetve. Olyan ügyesen fogta be őket ujjjaival, majd eresztette ki egyiken-másikon a levegőt, hogy Rolf és a többiek csak ámultak-bámultak. De nem értették, mit fütttyöget. Később Rolf valahogy mégis megértette, így aztán, amit Odor elmakogott, azt a fiú elfütttyögette, Rolf pedig megértette. Mondhatni tökéletes volt közöttük a kommunikáció.

Margot nem tehetett mást, legyintett, és bele-egyezőén intett a nyelvével, amely ilyenkor, heves gondolkodás idején messze kilógott a szájából. És intett is vele, ha a döntésére vártak. Vagy nemet intett, vagy igent. Ezúttal beleegyezőn mozgatta, majd még meg is pörgette, és csettintett vele. Rolf bólintott, és munkához látott.

A munka annyiból állt, hogy szólt Freynek, Mohamednek és Kustarnak, kísérik el a kápolnához. Azok úgy tettek, mintha gondolkodnának rajta, de Rolf tudta, hogy nem. Mohamed és Kustar semmiképpen sem, és igazából Freynek is nehezebbre eseti volna az ellenállás. Inkább csak imitálta a gondolkodást, miközben kengurufarkára támaszkodott, és gondterhelten a zöld hasú felhőket

bámulta (jaj, csak csapadék ne legyen belőlük!). Aztán biccentett, hogy rendben van, ő is elmegy a másik kettővel és Rolffal a kápolnához azért a bizonyos valamiért, amit Odor könyvnek nevezett - ha egyáltalán tudja még az öreg, mit beszél, és ha jól értik a szavait. Végére is kitelik az idejéből, és ha a zöld hasú felhők (jaj, csak csapadék ne legyen belőlük!) nem érnek el hozzájuk (akkor éppen a nagy hegyek fölött álltak, ahol néha nagyon-nagyon hosszú ideig állni szoktak), elhozhatják azt a bizonyos könyvet Margot-hoz, ha annyira szüksége van rá.

De Margot-nak nem volt szüksége rá. Megelégedett annyival, hogy Odorra bízta a hogyan továbbot. Döntse el az öreg, mit kell tennie. Ő csak a végeredményre kíváncsi, hogy megcsillogtathassa minden csoportvezető előtt az esztét.

Rolf tisztában volt vele, hogy Odort vinniük kell, hiszen nem tud gyalogolni. Az út kegyetlen a kápolnáig - telis-tele éles kövekkel, kígyókkal, skorpiókkal, ezerlábúakkal, ugró halakkal. De legfőképpen az nehezíti a helyzetet, hogy Odornak nincs lába. Ha oda akarják vinni a kápolnához, cipelniük kell.

És cipelték. A munka dandárja ezúttal is Freyre hárult, aki kengurufarkára kapta Odort - a gyerek futott utánuk -, és vitte a kápolna felé. Odor nem volt nehéz - hiányzott a lába, és kézből is csak kettő és fél jutott neki -, mégis meg kellett néha pihennie. Ilyenkor elégedetten bámult a kengurufarkára. Örült, hogy neki van, a többieknek pedig nincs. Farkának köszönhetően talán még csoportvezető is lehet belőle valamikor.

Végül is megtalálták az Elhagyott Kápolnát, és megtalálták azt a valamit is, aminek régen, még az ősök őseinek idejében könyv volt a neve. Ott feküdt a düledező barlangi épületben, egy valamikori bútorféle romjai között. Na, ekkor aztán megkezdődött az a dolog, ami kis híján örületbe kergette őket. Odor munkálkodni kezdett, ők pedig azt hitték, hogy a munkálkodásának soha nem lesz vége: egyszer csak elmozdulnak a zöld hasú felhők a távoli hegyek fölül, ideúsznak hozzájuk, és hullatni kezdik veszélyes terhüket. Ok pedig örülhetnek, ha épségben megússzák. Legszívesebben megsürgették volna Odort, hogy ne szarakodjon, forduljanak már vissza, de nem tehették. Az öreg makogását füttyre fordító gyerek egyik pillanatról a másikra eltűnt valahol, Odor pedig leült a fal mellé, és a könyvre bámult. Kilencszer kelt fel és nyugodott le a nap; az öreg ezalatt nem evett, nem ivott, csak a könyvet macerálta - forgatta a lapjait, vagy micsodáit; nézte őket néha reggeltől estéig - és senkivel nem beszélt.

Ha rászóltak, nem makogott vissza. Később aztán már nem is szóltak hozzá, hiszen úgysem értették volna a makogását, a gyerek meg felszívódott az ismeretlenben.

Már-már azt hitték, soha nem lesz vége a munkájuknak, amikor Odor váratlanul mégiscsak befejezte a tevékenységét. Éppen akkor, amikor a füttyögető gyerek is felbukkant. Mintha odakint leste volna a pillanatot, hogy időben visszatérhessen hozzájuk.

Na, akkor Rolf és a másik három megnézte, hogy Odor mit ügködött össze az elmúlt kilenc nap alatt. Az öreg nem akarta ugyan elárulni nekik, de ők addig-addig erősködtek, amíg végül kelleniük bár, de megmutatta. Rolf és a másik kettő értetlenül bámult arra a tengernyi valamire, amire Odor a fülével mutogatott. A valami sokszok deszkadarab volt, amit vagy az öreg, vagy a gyerek szerzett valahonnan. Rolf arra gondolt, a gyerek bizonyára azért ment el, hogy valahol, a kápolnától távol, ilyen deszkákat csinálhasson Odornak. Mert a deszkákon látszott, hogy frissiben készítették őket. Odor kezében egy hegyesre faragott bot is volt, amellyel időről időre belekarcolt valamiket a deszkákba. Rolfnak fogalma sem volt róla, a gyerek mikor hordhatta a kápolnához a töméntelen vacakot, és Odor mikor karcolta tele őket; talán átaludtak még sok napot - ki a fene tudja? Megpróbált ugyan Odor szemébe nézni - főleg abba, amelyik éppen a homloka közepén pislogott -, de nem látott benne semmi érdekeset. Aztán meg arra gondolt, talán mégsem nevetséges, amit az öregről terjesztenek, hogy tudniillik képes elaltatni az embereket. Leül veled szemben a fenekére - a lábait nem teszi keresztbe, mert egy sincs neki -, a szemedbe néz, te pedig néhány pillantás múlva már horkolsz is. Nem kell sem enned, sem innod, csak horkolsz. Lehet, hogy Odor velük is ezt csinálta?

Rolf ekkor Freyre nézett, és csak tovább erősödött a gyanúja. A másiknak ugyanis már majd a térdéig ért a szakáll, pedig amikor ide indultak, csak a dereka közepénél tartott.

Sokat persze nem gondolkodott a dolgon, megelégedett azzal, hogy végre hazatérhetnek. A zöld hasú felhők is elmozdulni látszottak a távoli hegyek fölül (jaj, csak csapadék ne legyen belőlük!) ezért sietniük kellett. Frey kengurufarkára vette Odort az összes fatáblával együtt, és elindultak a

barlangjuk felé. Ott aztán letette, és úgy elhúzott, még csak vissza sem nézeti. Nem gondolta szegény, hogy azért, amiért kétszer a farkára kapta az öreget, el is jegyezte magát a nagy feladattal, amely még rájuk várt.

Hosszú ideig nem történt semmi, és Rolf már kezdett megfélelkezni az egésztől - testamentumról, bosszúról, Odorról -, csak Éva izgatta (a négy mellű lány), és az érte adandó vaspálcák. Hazatértük után értesült róla, hogy a nagy keresletre való tekintettel a lány apja két vaspálcára emelte a négy mellű árát. Ez aztán akkora elkeseredéssel töltötte el, hogy csak ide-oda járkált a táborban, és még a zöld hasú felhőket sem figyelte a távoli hegyek fölött.

Na, ekkor történt, hogy Margot magához hívatta, és azt mondta neki, hogy ő, Rolf lesz a bosszú eszköze. Az ősök ősei bosszújának eszköze. Rolf ettől nem érzett különösebb büszkeséget, sem megrendülést, e végre ő semminek és senkinek az eszköze nem akart lenni. Csupán két vaspálcára áhítozott. Margot ekkor nagyvonalú gesztussal megígérte neki a két vaspálcát - ha figyel, és megpróbál mindent megérteni, amit most elmond neki. Nagyon figyeljen, mert azt, amiről szó lesz, már egyeztetette a többi csoport vezetőjével, és azok is kisebb csoportokat alapítanak. És hogy őket Rolf meg a társai képviselik.

Hamar megértett mindent - alig négyszer kellett elmagyaráztatnia magának Margot-val, mi az ábra. Nos, az volt az ábra, hogy ők négyen kaptak egy deszkát, amire Odor már felkarcolta a helyet, amelyet meg kellett találniuk. Rolf ezt azért még a végén sem értette igazán, azt azonban igen, hogy a füttyös gyerek és az öreg egy eldugott barlangban azért csinálta a sok-sok deszkát, hogy egyenként kioszthassák őket a csoportoknak. Azt is megértette, hogy ha jól jön ki a dologból, lesz két vaspálcája, és ha szerencséje van, megvásárolhatja velük Évát. Már ott is érezte mindkét ujján és keskeny tenyerén a lány négy mellének a melegét (józanul mérlegelve a dolgokat csak kettőét, hiszen a négy úgy együtt aligha fért volna el benne). Rolfot ekkor eddig még soha nem érzett izgatottság kerítette hatalmába. Meg akarta találni, ami a deszkán volt, és meg akarta kapni általa a négy mellű lányt.

A dologhoz még az is hozzátartozik, hogy minden deszkához külön jutalom járt. Margot nehéz sóhajtozás közepette bement egy rejtett barlangba, és hatalmas csomaggal jött volna ki belőle, ha képes kicipelni, így aztán Rolfnak Freyért kellett futnia, aki kelleetlenül bár, de ismét igénybe vette kengurufarkát. A csomagot arra a rejtekhelyre vitték, ahova valamennyi csoport elcipelte a magáét. Merthogy valamennyi csoport odavitt egy csomagot, amit aztán a barlangban két pókkezű fickó kibontott. Rolf ekkor látott életében először pókkezű fickókat, és nem is valami nagyon tetszettek neki. Megállás nélkül civakodtak, és egymást lökdösték pókkezeikkel. Rolf meg akarta számolni, hány kezük is van, de olyan gyorsan mozgatták őket, hogy feladta a próbálkozást.

Nem sokkal ezután (a zöld hasú felhők még mindig ott csoportosultak a távoli hegyek felett, (jaj, csak csapadék ne essen belőlük!)) Margot összehívta a gyűlést, amelyen ott tipródott a csoport apraja-nagyja, és elmagyarázta nekik a teendőket. Töviről hegyire. Sokan megértették, sokan nem. Akadtak olyanok - és nemcsak azok, akiknek kívül volt az agyuk a koponyájukon -, akik kukkot sem értettek az egészből, - ezek aztán engedéllyel elhagyhatták a barlangot, és mehettek a dolgukra, de a többi ott maradt. Margot összefoglalta előttük a dolgokat. Röviden, és ügyelve rá, hogy mindannyian megértsék.

Először arról beszélt, hogy a bosszúnak meg kell lennie. Ha nem tesznek eleget a testamentum kívánságának, végük. Az istenekkel nem lehet szórakozni. Már ott várakoznak a zöld hasú felhők a távoli hegyek felett, és bármikor lecsaphatnak rájuk. Az istenek csak rájuk fújnak, és iderepítik őket. Akkor aztán lesz nemulass! Akire ráhullanak a cseppjeik, leégetik a bőrét, a húsát, a ruháját, - átszivárognak a barlangok mennyezetén, és az oldalfalain is. Sokan meghalnak, ha nem mindannyian. Ha viszont követik a testamentum utasítását, az istenek megkegyelmeznek nekik, és odaragasztják a felhőket a távoli hegyek csúcsaira. És ha néha el is szabadulnak onnan, nem állnak meg felettük, hanem csak úgy röptükben hullajtanak rájuk egy-egy cseppet. Ahhoz, hogy az istenek kegyesek legyenek hozzájuk, teljesíteniük kell a testamentum akaratát.

A hallgatók lehajtották a fejüket (fejeiket), és végre teljes egészében felfogták a dolgot. Ha teljesíteniük kell a testamentum akaratát, hát teljesíteniük keli! Ha ez kell az isteneknek, hát teljesítik! Ahogy tudják...

Margot folytatta. Azt mondta, hogy a csoportvezetők kitaláltak valamit, - vagy maguktól az istenektől kapta az ötletet valamelyikük/ ő maga sem tudja. Elég az hozzá, hogy aki megtalál egy olyan valamit, ami a fatáblára karcoltatott, és kiássa - jutalomban részesül.

Ha Margot azt várta, ettől majd begerjednek, és hanyatt-homlok rohannak teljesíteni a testamentum akaratát, tévedett. Senki nem akart jutalmat, senkinek nem kellett kincsek. És a bosszú sem érdekelte őket. Az egyedüli, ami miatt megmozdították a füleiket, nyelveiket, fejeiket - kinek mi jutott -, és bágyadtán igent intettek, az az istenektől és a zöld hasú felhőktől való félelem volt.

Megígérték, hogy amit tudnak, megtesznek a bosszú beteljesítése érdekében. Sejtették, hogy nem sokat tudnak tenni, és nem is sokat akartak. Talán az istenek már az elhatározásukat is értékelik, és nem küldik rájuk az átkozott zöld hasú felhőket.

Rolf volt az egyedüli, akit felcsigázott a dolog. Amióta megtudta, hogy a jutalomként felajánlott kincsek között vaspálcák is vannak, nem bírt magával. Margot szavai hallatán kitört belőle az öröm. A többiek nem értették, minek örül annyira, legyintettek, és szétszéledtek. Ha Rolf annyira akarja, csak cipelje a deszkát a karcolásaival együtt, és teljesítse be a testamentum akaratát. Ha sikerül neki, valamennyiük hasznára lesz.

Rolfnak társait illetően is nem kis ellenállást kellett legyűrnie. Egyikük sem akart a testamentum akaratának a beteljesítője lenni, kincsek utáni sóvárgásukat pedig úgy akarták kielégíteni, hogy titokban megkeresnek egy elhagyott bányát, és anélkül, hogy bárkinek is szólnának róla - legkevésbé Margot-nak -, kapingálnak benne egy kicsit, és amit találnak, elrejtik. Elhatározásuktól csak az a hír tántorította el őket, hogy egy szomszéd csoportban - ahol úgyszintén tilos volt a bányászat - elkaptak két engedetlent, és a csoport próba alá vetette őket. Ez pedig abból állt, hogy amikor egyszer futó zápor áztatta a barlangok környékét, kikötötték őket két cölöphöz, és hagyták, hadd folyjanak végig rajtuk az eső cseppjei. Ha az istenek akarják, nem történik bajuk, ha meg más akarnak, igen. Nos, az istenek bizonyára más akartak, mert az esőcseppek könyörtelenül lemarták a bőrt és a húst a csontjaikról.

Frey, Mohamed és Kustar nem óhajtották így végezni, ezért feladták a tervüket, és fejet hajtottak Rolf akarata előtt.

A csapat tehát összeállt, és ha jól meggondoljuk, nem is akármilyen csapat. Rolfnak esze volt - a többiekhez viszonyítva persze -, Freynek ott volt a kengurufarka, Mohamednek a három szeme, Kustarnak pedig az az érzéke, hogy már messziről képes volt megszagolni a veszélyt. Igaz, Kustar gyakran olyankor is megszagolta, amikor semmi nem fenyegette őket, ezért néha napokat töltöttek felesleges rejtőzéssel, ám ha emiatt szemrehányásokkal is illették, komolyabban azért nem haragud-

tak meg rá. Jobb félni ugyanis, mint megijedni. Egyszer például a páncélos medvét is megérezte, pedig az olyannyira álcázta magát, hogy még Mohamed három szeme, sőt Margot mindig gyanakvó tekintete sem lett volna képes felfedezni.

Akkor már alaposan a dolgok közepében jártak, és a hírük rohamosan terjedt. Olyannyira, hogy Keiron is beleegyezett volna, hogy Rolf vigye el a lányát - sőt örült volna neki -, csak hogy még mindig hiányzott az ára: a két vaspálca. Az apa már-már azt fontolgatta magában, hogy anélkül is odaadja Évát a híressé vált Rolfnak, de nem tehetette, így - azt gondolta - talán Rolfnak sem kellene. Egy lányért, akinek nincs értéke, még a hol doromboló, hol ugató kutyamacs sem törné magát, így aztán minden meggyőződése ellenére tovább ragaszkodott a két vaspálcához, ami már önmagában is gesztus volt részéről, hiszen a bányászat megszűntével alaposan megugrottak az árak.

A páncélos medvével meg az volt a helyzet, hogy akkor már három sikeres expedíción estek túl, és le is aratták értük a megérdemelt sikert. Le is arathatták, hiszen a többi csoport egyetlen embere sem talált semmit, pedig ők is őszintén igyekeztek. Rolfék viszont háromszor is rátaláltak arra, amit kerestek. Persze hogy a többiek feltették magukban a kérdést: miképpen lehetséges ez? Voltak, akik azt gyanították, Odor ejtette át őket: olyan fatáblát adott nekik, amelynek értelmetlenek a karcolatai, azaz csalt Margot csoportja javára, - mások viszont arra esküdtek, hogy Rolf a természetfelettiekkel cimborái, azaz a szellemekkel, vagy még inkább az istenekkel, akik a felhőket fűjják. Ebben tulajdonképpen lehetett is valami - legalábbis a látszat szerint -, hiszen már kétszer is előfordult, hogy egy-egy keresőcsoportot elkapott odakint a csapadék. A felhők hirtelen - mintha valóban fújta volna őket valaki - meglódtak, és eszeveszett sebességgel szétterültek az égen. Azok a szerencsétlenek pedig nem tudtak hova menekülni. Csak ketten maradtak élve közülük, a többiek addig heverték ott, ahol elesetek, míg semmi sem maradt belőlük, még a csontjaik sem.

Ezt Rolf onnan tudta, hogy őt magát is meghívta egy csoport a Felejtés Ünnepeire. A hagyományoknak megfelelően valamennyien összegyűltek ott, ahol az egyik szerencsétlenül járt holttestének lennie kellett volna, ha nem éri több eső, mint amennyi csupán megölhette volna, de őt sajnos több is érte. Előbb a bőr rohadt le róla, aztán a hús, végül a csontjai is elenyésztek. Nem maradt belőle egyetlen apró kis szilánkokcska sem, hogy valaki a nyakában hordhassa. Merthogy a halottak csontjának viselése - főleg olyanoké, akik az eső marása következtében veszítették életüket - köztudottan szerencsét hoz. Ebben az esetben viszont semmi nem maradt a holtakból, még a körvonalaik sem.

Az ünnep maga nem volt hosszú, és különösebben mozgalmas sem. Valamennyien, akik csak részt vettek rajta, hatalmas kört alkottak a gyászhely körül, megfogták egymás kezét - már persze csak azok, akiknek volt; mások a nyelvükkel kapaszkodtak össze, még mások pedig kengurufarkukkal kapcsolódtak szomszédjuk farkához -, aztán sorban, hangosan, ki hogy tudta, elhadarták, elrebegették, elsziszegték, elkummogták, elbrummogták, vagy éppen elfütytyögették a halott nevét. Ekkor utoljára. Soha többé ezután nem volt szabad kiejteniük, sőt még célzást sem tehettek rá, hogy élt közöttük egyszer egy ilyen és ilyen nevű ember. Ha megtették volna, nagy baj szakadt volna rájuk. Lásd a felhőket és az isteneket stb.

A páncélos medvével meg az volt a helyzet, hogy Rolf és három társa mit sem sejtve közeledett egy erdős-ligetes hely felé, ahol nádak, zsombékok és furcsa formájú fák nőttek, amikor Kustar hirtelen veszélyt jelzett. Érezte, hogy a szőrszálak libegni kezdenek az orrában, - jobbra-balra hajladoztak, mint a mezőn a fűvek, ha hajlítgatja őket a szél. Aztán furcsa szagot érzett, ami nem Rolf, nem Mohamed, nem Frey, és nem is a saját szaga volt. Szerencsére Mohamed akkor észrevette a dombot. Harmadik szeme éppen arra nézett, amerre a domb emelkedett, így nem sokat kellett erőlködni, hogy észrevegye: baj van. Kiélesítette kettes számú szemét, és némi meglepetéssel észlelte, hogy amit lát, nem domb, hanem a páncélos medve páncélja, melyre két hátulsó lábával homokot szórt. Ha csak néhány lépéssel is közelebb kerülnek hozzá, nem menekülhettek volna előre.

így azonban megúszták. A medve nem volt elég gyors ahhoz, hogy utolérje őket. Súlyos páncélja valósággal a földhöz lapította, s bármennyire is hatalmas erővel rendelkezett, nem adhatott akkora előnyt nekik. Megpuoltak, a csalódott páncélos medve pedig hoppon maradt.

Tisztes távolságból illetlenül ki is nevelték, jöllehet tisztában voltak vele, hogy veszélyes ellenfél. Rolf maga látta egyszer, ahogy valakit elkapott, és lerántotta a homok meg a páncélja alá. Néhány pillanatig hallotta csak a szerencsétlen ordítozását, aztán már nem hallott semmit. Bár még el az

emlékezetében az áldozat neve, nem szabad említene többé, még gondolni sem szabad rá, az eseményt felemlíteni pedig főleg nem.

Azt viszont felemlíthették - és meg is tették -, amikor Szöcskeláb elfutott a páncélos medve, sőt az óriás lepke elől is. Ezen nevetnek minden egyes alkalommal, ha az óriáslepke felbukkan, és körözni kezd körülöttük. Este, a barlang szája elé gyűlve, csoda jó elmerengeni a hasonló történeteken. Szöcskeláb igazi hős volt, és még ma is az lenne, ha nem költözik át egy másik csoporthoz. Csak remélhették, hogy még nem halt meg, ezért nem esik tilalom alá az emlegetése.

Visszatérve a keresésre, az első leletet ott találták meg a liget mögött. Kissé körülményes volt ugyan rábukkanniuk a páncélos medvével a hátuk mögött, de hát most, hogy már tudtak a jelenlétéről, közel sem érezték olyan fenyegetőnek a helyzetüket. Mohamed a páncélos állat felé fordította harmadik szemét, Frey pedig óvatosan éppen csak a földhöz érintette kengurufarka végét. Ezzel még a homok alatt mocorgó rovarokat is képes volt érzékelni. Ha a páncélos medve felkerekedett volna a helyéről, olyan zajjal tette volna, mintha valamelyik jelentős ünnepen a csoport aprajánagyja a dobjait verte volna.

A falapra munkált karcolat világosan megmutatta nekik, hol kell keresniük. Azaz majdnem világosan. Mert mindhiába nézték meg korábban mind a négyen ezerszer is, hogy Margot hova bökdös az ujjával, hova dugdossa a nyelvét, és hova folytatja a nyálát, csak nem értették meg, hogyan lehet karcolások segítségével megtalálni, amit keresnek.

Olyannyira nem, hogy Kustar hamar fel is adta. Közölte velük, ő megérzi, amit kell - erre vannak az ölnyi hosszúságú szőrszálak az orrában -, ezeken a kis karcolásokon azonban nem tud kiigazodni. Ha Rolfnak szüksége van a segítségére, világosan mondja meg, mit csináljon. Mohamed csak a fejét csóválgatta, és azon dühöngött, hogy hiába mereszti harmadik szemét is a karcolásokra, azok egyre nagyobbak és élesebbek lesznek ugyan, de változatlanul karcolások maradnak. Frey nem mondott semmit, csupán kengurufarkára támaszkodott és várt. Behunyta a szemét, mintha fokozottan figyelne, pedig csak unta az egészet, és farka végével a föld alatt vonuló kukacokat számolgatta. Valami nagy-nagy sétafika lehetett odalent, mert amíg Rolf a karcolatokat magyarázta, annyi mászott el alattuk, hogy képtelen volt megszámolni őket.

Rolf viszont hamar megértette a dolgok lényegét. Amikor megértette, olyan örömet érzett, majd hanyatt esett tőle. Egyik hosszú ujjával a földre kellett támaszkodnia, hogy megőrizhesse az egyensúlyát.

Ettől az időtől kezdve olajozottan ment minden. Rolf két uja között tartva a falapot, meghatározta az irányt. Ezután már csak menniük kellett, és szimatolni. Rolf a deszkalap használata közben jött rá, hogy bár valóban a hasznukra van, azért baja is akad vele éppen elég.

Hogy megérthessük, mi nyugtalanította őt, magunk elé kell képzelniük a karcolásokkal teli táblát. Rolf, amikor először ránézett, nem látott rajta mást, csupáncsak karcolásokat, aztán azok kezdtek összeállni valamivé, amiben a barlang környékére ismert. Ott volt például a barlang bejárata, a nagy sziklák - éppen három -, a tó, amelynek nem szabad megfürödni a vizében, és a fák is. Csak éppen nem sziklák voltak, nem tó, nem fák, hanem karcolások. Ezt nem értették meg a többiek, és talán soha nem is fogják megérteni. A fatábla hasznos volt, Rolf boldog, bár néhány nap múlva alaposan lecsökkent a boldogsága. Rájött valamire, amit Margot nem mondott el neki. Vagy ő maga sem tudta, vagy nem értette meg Odort - ami, úgy magunk között szólva, nem is csoda. A karcolásokkal végső soron az volt a baj... hogyan is magyarázzam csak? Amikor Rolf elindult a barlangtól a fák felé, éppen reggeltől estéig kellett mennie odáig. A nap feljött, lement - egyszerű volt az egész. Igen ám, de másnap, amikor a sziklák felé közeledtek, alighogy elindultak, már oda is értek. Nem értették, miért történt így, hiszen Mohamed alaposan megnézte a deszkát a harmadik szemével, és azon a fák pont olyan messze voltak a barlangtól, mint a fáktól a sziklák. És mégis. Az egyik egész napnyi menetelést igényelt, a másik meg alig valamit. A legszörnyűbb azért mégiscsak a sivatag volt. Oda kilenc napkeltéig és napnyugtáig vezetett az út, pedig a karcolások éppen olyan távolságra mutatták, mint a sziklát a tótól. Mindezekből Rolf rádöbben, hogy a karcolások hasznosak ugyan, de nem tökéletesek. Csak az istenek tudják, hogy meddig kell menniük, amíg megtalálják valamennyit.

Az első azért hamar megkerült. Egy folyó partján rejtőzött a hely, fák közé ékelve. Furcsa fák voltak ezek: alacsonyak, olyan vastag törzssé, mint a legvastagabb oszlopok azokban az épületekben, amelyekben az őseik ősei laktak. Rolf személy szerint nem látta ugyan őket, hiszen az oszlopok már

jó régen elporladtak az esőtől, de egyszer a tűznél talán éppen Margot vagy Uzun beszélt róluk. Állítólag tetőt tartottak, ami valószínűleg ostobaság, hiszen ők is fedél alatt laknak - a barlangnak is van teteje -, mégsem tartja semmi.

A fák félig a földre dőltek, mintha az eső lenyomta volna őket. Rolf nem csodálkozott rajta, hogy nem égette le sem a kergüket, sem a levelüket, hiszen az eső nem bántja a növényeket és fákat. Nagyon régen - ahogy mesélik - még bántotta, de aztán egyszer csak a fák kezdtek olyan kérget és leveleket növeszteni, amelyek ellenálltak neki. Az embereknek azonban ez nem sikerült, így hát ha a hegyek fölött pihenő felhők elindulnak feléjük - uzsgyi! -, be a barlangba! És csak akkor szabad kijönniük, ha már felszáradtak a gonosz cseppek.

Ezek között a fák között kellett rejtőznie annak, amit kerestek. Lent, a föld alatt. És nekik ki kell ásniuk, ha hozzá akarnak jutni.

Nem is volt nehéz megtalálniuk az elsőt. Frey csak úgy találomra támasztotta le kengurufarkát a földre, majd ásni kezdett a két kezével.

Rolf nemcsak azért választotta be a csapatába Freyt, mert a barátja volt, hanem azért is, mert olyan gyorsan tudott ásni, mint senki más. Alighogy nekiveselkedett egy fa gyökerének - hipp-hopp! -, máris kifordította a földből. Könnyen tehetett, mert Freynek kengurufarka mellett nem akármilyen keze volt. Sem Rolf, sem Mohamed, sem Kustar nem látott még másnál olyat. Pedig neki is két tenyere volt, mint Rolfnak, csak hogy Rolfé vékony volt, míg Freyé széles. Ráadásul Frey egész kezét vastag szaru borította, mint a rovarok páncélja, és sem el nem kopott, sem e nem törött. Még ha sokat ásott, az sem látszott meg rajta.

Frey a csoport egyik legfontosabb embere volt, és ezt valamennyien tudták. Ő ásta ki azokat a gyökereket is, amelyeket rajta kívül senki más nem tudott volna megtalálni. Csak nevetett, kiköpködte a nevetés közben szájába röppent legyeket, és ásott, és megtalálta a gyökereket.

Na, már az is jó, hogyan találta meg. Hát úgy, hogy az a kis kutyamacs, amit sikerült magukhoz édesgetniük, valahogy megérezte őket. Frey kengurufarka végével terelgette a jószágot, az pedig futott utána, és néha játékosan a farok végébe harapott. Frey meglegyintette egy kicsit, mire a kutyamacs nagyot ugrott. Jól elszórakoztak egymással, ahogy gyökereket kerestek. A gyökerek nagyon hasznosak voltak, ezerféleképpen el lehetett készíteni őket, és orvosságnak is beváltak, ha megbetegedett valaki.

Ahhoz viszont, amit ezúttal kerestek, már nem használhatták a kutyamacsot. A gyökereket megérezte - ilyenkor föléjük ült, vakkantott néhányat, majd erőteljes nyávogásba fogott. Frey ebből megtudta, mi van odalent; megsimogatta a kutyamacsot, és gyengéden odébb tolta kengurufarkával. A jószág azonban sajnálatos módon sem a követ, sem a fát, sem a csontot nem érezte meg, ezért felesleges lett volna a jelenléte. Nem is vitték magukkal, ott hagyták Évának, hogy játsszon vele. És ők mégis megtalálták. Tulajdonképpen Mohamed segítette hozzá őket, akinek nem volt egyéb dolga, mint a szemeit forgatni, nehogy meglepetés érje őket. Akkor - szemforgatás közben - észrevett az egyik fán egy jókora termést, amelyet azelőtt még soha nem látott. Előbb a karját nyújtotta fel érte, majd a nyelvével próbálkozott. Frey észrevette, és bár maga sem tudta, miért, hirtelen elhatározástól vezérelve leverte a kengurufarkával. A termés megperdült a levegőben, és lehullott a földre. Mohamed felkapta, megállapította, hogy száraz és ehetetlen, elhajította, és nem törődött többé vele.

Nem így Frey. Amikor a termés lehullott a levegőből, és végiggurult a földön, felkapta kengurufarkát, odaértette a végét a földhöz, ismét felkapta, egy másik helyen ismét odaértette, felkapta, odaértette, és csak lengette, lengette, mintha sokfullánkú darázs csípte volna meg. Rolf egy ideig ezt is hitte, de Frey arcán nem látott fájdalmat.

- Itt! - mondta aztán hirtelen.

- Hol? - kérdezte Rolf.

- Itt! Itt van valami.

- Honnan tudod?

Frey szótlánul a kengurufarkára mutatott. Rolf bólintott, hogy rendben. Frey ásni kezdett. Csak kicsit kellett türelmesnek lenniük.

- Megvan! - kiáltotta Frey.

- Megvan! - kiáltotta Mohamed.

- Megvan! - kiáltotta Kustar.

- Nincs meg! - kiáltotta Rolf.

Majd serény magyarázatba fogott. Megpróbálta a fejükbe verni, hogy az, amit keresnek, ugyanilyen kőből készült ugyan - az ősök őseinek ősei készítették; -, de mégsem ez az. Csak hasonló. Egy másik. És annak is itt kell lennie valahol.

Még egyszer megmutatta nekik a karcolásokkal teli falapot. Megmutatta, hogy mely karcolások a sziklák, melyek a fák, melyik a barlang, melyik a tó, a sivatag, és így tovább. Aztán lemutatott a falap legvégére, ahol a többen is furcsább karcolások tekergőztek, mintha szél döntötte, összevissza csavarodott fák lettek volna. Megmagyarázta nekik, hogy ezek nem fák, nem a tó, nem a sziklák, hanem valami más. Valami, aminek nem a fák között, nem a tónál, nem is a sivatagnál vagy a barlangban kell lennie, hanem a föld alatt. Ott, ahol az iménti követ megtalálták. Ugyanilyen karcolásokat kell találniuk egy kövön, mint amilyen a deszkán látható, és amelynek nincs még annyi értelme sem, mint a fák vagy a sziklák jelének. És mégis azt kell keresniük.

A többiek nem értették - persze hogy nem értették -, de azért mégis tovább kerestek. Immár Frey vette át a vezénylest. Felhajította a levegőbe a termést, megérezte a föld alatti követ, majd gyorsan kiásta. Amikor a kő felszínre került, Rolf összehasonlította a karcolást azokkal, amelyek a falapon összevissza csavarodott fákra emlékeztettek. A hasonlításhoz persze Mohamed harmadik szemére volt szükség. O egyetlen pillantás alatt megállapíthatta, hogy a két karcolás azonos-e, vagy sem. Sajnos nem volt az. Annyi napig ásták a helyet, és annyi követ ástak elő, hogy már nem is láttak a végére, és mégsem találták meg, amit kerestek. Pedig itt kellett lennie. Hideg szelek fújdogáltak már, Freynek egyre többet kellett a kezeit melengetnie, amikor egyszer csak megtalálták, amit kerestek. A két karcolat azonos volt.

Ekkor azt tették, amit tenniük kellett. Amit Margot gondosan elmagyarázott nekik. Frey néhány ütéssel összetörte a kődobozt, a többiek pedig kiszedték, amit találtak benne. Sárgás csontokat és néhány megfeketedett, felismerhetetlenségig összehajlott tárgyat. Mohamed és Kustar kinyitották a magukkal hozott zsákokat, és belehelyezték a csontokat a kőlap megfelelő részével együtt. Aztán elindultak hazafelé.

Fagyos szelek rázták a faleveleket, amikor megrendezték a szertartást. Kicsit így is várniuk kellett, hiszen esőre volt szükség, a felhők pedig ilyenkor még többnyire a hegyek felett pihennek. De már készülődnek, hogy megáztathassák azokat a szerencsétleneket, akiket a szabad ég alatt kapnak el. Egyszer aztán csak eljöttek az esők. Addigra a csoportok vezetői már biztosak voltak benne, hogy Rolf és csapata sikeresen teljesítette az első feladatot. A falapra karcolt jeleket még egyszer összehasonlították a kőlapon lévőekkel, s a legvизslább szemek is úgy találták, hogy a kettő azonos. Frey és három társa természetesen jutalomban részesült. Ez részben élelmiszerekből, részben pedig olyan tárgyakból állt, amelyeket még a szabad földtúrák idején a bányákból hoztak fel. Nem tudták,

micsodák - éppen ezért voltak igazán izgalmasak. Van-e nagyobb boldogság, mint a magunkénak tudni valamit, amit őseink őseinek az ősei akkor becsben tartottak, hogy a föld alá rejtették? Rolf szerint van. Még hozzá két vaspálca. Az a két vaspálca, amelyért megkaphatná Keiron lányát, hogy a tenyerében szorongathassa mind a négy mellét (sorban egymás után, mert egyszerre nem menne). De a két vaspalcát nem kapta meg. A két vaspálca csak annak jár, aki őt megtalálja. A kérdés tehát az volt, hogy kicsoda is az az ő? Rolf erre azt válaszolta volna, ha megkérdezik, hogy néhány karcolás. Mert bizonyos értelemben az is volt: néhány karcolás egy falapon. Csakhogy Rolf tisztában volt vele, hogy a karcolások mögött kődoboz rejtőzik; a kődobozban csontok, és feketére aszalódott, használhatatlan valamik. És a vaspalcák. Persze nem a valóságban, hanem más értelemben.

Rolf nem tudta volna megmagyarázni a többieknek, mi az a más értelem, hacsak úgy nem, hogy amikor beletekint majd abba a kődobozba, amelyet reményei szerint hamarosan megtalálnak, Frey összetöri - vigyázva persze, hogy a karcolatok ne sérüljenek meg rajta, mert ha nem tudják összehasonlítani a falap jeleivel, mit sem ér az egész -, elviszik a barlanghoz, és ott megtörténik az összehasonlítás, amelynek eredményeképpen később teljesítettnek vehetik a testamentum parancsát; nos, ha beletekint az összetört dobozba, a sárga csontok és a feketére aszott tárgyak között két vaspalcát is lát majd - pedig az a két vaspálca nincs is ott! Ő mégis látja őket, a többiek pedig nem. Rolf ezt tartotta másik értelemnek.

Egyelőre azonban még csak az első jutalmazáson voltak túl, bár a legnagyobb jutalmuknak kétségkívül azt érezték, hogy a többiek előtt alaposan megnőtt a tekintélyük. A barlanglakók versengtek, hogy megetethessék és megitathassák őket, az asszonyok és lányok pedig azért, hogy velük tölthessenek egy-egy éjszakát. Még Freynek sem volt mit hiányolnia, akit pedig régebben óriási kengurufarka miatt nemigen kedveltek a nők. A farok ugyanis nehézkessé tett bizonyos dolgokat.

Aztán bekövetkezett az első áldozati ünnepség napja. Reggel Margot azzal riasztotta fel őket - miközben hatalmas homloka közepén villogó szeme úgy forgott az üregében, mint az ördögszekér, ha fújja a szél -, hogy a felhők feléjük indultak a hegyek irányából. Ez örömmel és aggodalommal töltötte el őket. Örömmel, mert végre eleget tehetnek a testamentum akaratának - bár még csak kis mértékben -, aggodalommal pedig, mert az időjárást soha nem lehetett pontosan előre látni. Többször is előfordult már, hogy a csendesnek induló eső zivatarba torkollott, s szinte valamennyi kíváncsiskodó megsebesült az égető cseppektől.

Ez az eső azonban csendesnek ígérkezett. Amikor az első cseppek hullani kezdtek a zöld hasú felhőkből, már minden elő volt készítve; ahogy az áldozati koreográfia megkívánta. A négymellű Éva egyre ott sündörgött a híressé vált Rolf mellett; illegett-billegett, hogy felhívja magára a figyelmet, és hogy mindenki láthassa: ő Rolffhoz tartozik, és amint meglesz a két vaspálca, hozzá is költözik. Nem fért ugyan a fejébe, miért ragaszkodik a férfi ahhoz a nyomorult két vaspalcához, hiszen az apja már azok nélkül is adná, de Rolf makacsul megkötötte magát. Csak akkor veszi magához, ha meglesz, amit keres. A nagy zsákmány.

A sárga csontokat a barlang elé, az áldozati kő-asztalra rakták. Igyekeztek eligazgatni őket, hogy minden csontdarab úgy helyezkedjék el, ahogy a valóságban is lehetett. Ez részben nehéznek bizonyult, részben meg nem. Egyfelől ugyanis őseik őseinek az ősei tők egyformák voltak - ami kész röhej -, ugyanakkor a csontok egy része már szét-mállott. Végül is az átkozott ő, kissé hiányosan, az igaz, de ott feküdt előttük a kőasztalon.

Ekkor Burns következett. Burns volt az imádságos ember, aki ünnepségeken az imákat mondta. Három szájával egyszerre beszélt - és minden szája másféleképpen -, így olyan zajt tudott csapni, mintha egy egész csoport veszekedett volna. Egyébként Burns jámbor ember volt, a légynek sem ártott. De ha egyszer elkapott valakit, és mind a három szájával beszélni kezdett hozzá, a szerencsétlen megtámadott néhány pillanat múlva már a fejét fogta, majd szó nélkül elmenekült.

A csoport a barlang biztos teteje alól szemlélte az eseményeket. Maga a látvány nem volt különösebben izgalmas. Az eső ráhullott a csontokra, és megáztatta őket. Néhány pillanatig nem történt semmi, aztán a csontok vonaglani kezdtek (a feketére csomósodott tárgyak is), majd egyszerűen elolvadtak, szétfolytak, elpárologtak.

Rolf arra gondolt, hogy az ősök őseinek ez a megveszekedett őse most halt meg igazán. Amikor nyoma sem maradt annak, hogy valaha is létezett.

A szertartás azért mozgalmas volt. Amíg a csontok egészen a semmibe nem vesztek, hogy csak a sima kőasztal maradjon előttük az esőben, egyfolytában énekeltek, és azokat az átkokat kiabálták, amelyekre Margot tanította meg őket. Margot és Odor azt olvasták ki a könyveikből, hogy amikor az ősök őseinek ősei elnyerik méltó büntetésüket, átkozódnuk kell. Ezt írta elő a testamentum. Olyan átkokat kell kiáltozniuk, amiket nem egészen értettek.

Ennek ellenére kiabáltak becsületesen. Igaz, csak nehezen tanulták meg a jórészt értelmetlen szavakat, de azért átkozódtak, ahogy tudtak. Ahogy az eső esni kezdett, máris kiáltozták:

- Ha nem lettél volna, nem ment volna tönkre a Föld!
- Ha nem lettél volna, nem üzettünk volna ki a Paradicsomból!
- Válj semmivé, te rohadék!
- Még a csontjaid se nyugodjanak a földben!
- Föld ne fogadja be a csontjaidat!

Ezután Margot felolvasott egy nevet, amelyet sorban valamennyien elismételtek egymás után. Ismeretlen, furcsa név volt, kimondani is alig tudták. De azért megpróbálták. Először és utoljára. Mert soha többé nem volt szabad a szájukra venniük - még ha véletlenül meg is jegyezte volna valaki közülük. A Felejtés szertartása befejeződött.

Többször fordult azóta a tél tavaszba; Rolf és csapata szinte már az összes kóládat megtalálta, amelyekről a testamentum beszélt. A módszer minden esetben ugyanaz volt. Frey felfedezte és kiásta, Mohamed megállapította az azonosságot, később jött a Felejtés szertartása és az átok. A testamentum parancsa beteljesülni látszott.

Csak a legutolsót nem találták még meg. Azt, amelyikben Rolf ott látta volna a csontok között a két vaspálcát. Ekkor már nem Éva izgatta (bár négy mellét azért minden éjszaka saját mellén akarta érezni), ó, nem, hiszen a lányt már vaspálcák nélkül is megkaphatta volna, sőt Keiron még neki adott volna ajándékot a lánya mellé, ha elviszi, csak hogy Rolfot ekkor már a feladat maga vonzotta. Meg kell találnia azt, ami két vaspálcát ér!

Tavasza volt, amikor ráleltek. O volt a legutolsó a keresettek között. Messze-messze, talán száz napi járóföldre bukkantak rá. Olyan messze, hogy már azt hitték, meg sem találják a barlangjukhoz visszavezető utat.

Amikor Mohamed összehasonlította a deszkán lévő karcolatot a kő karcolatával, és a kettő azonosnak bizonyult, Rolf sírva fakadt. Frey rémülten kapta el a kengurufarkát, amikor rácséppent egy könnycsepp, mivel az hitte, eső hullott rá. Amikor pedig összetörték a kóládat, és megpillantották benne a sárga csontokat, Rolf mást is látni vélt odabent.

- Ott! - nyögte egyik hosszú, vékony ujját a csontok felé bökve. - Ott!
- Micsoda? - kérdezte Mohamed.
- Csont - mondta Kustar.
- Más is - rázta meg a fejét Rolf.
- Mi még?
- Két vaspálca.

Mohamed, Frey és Kustar hiába meresztette valamennyi szemét a csontokra, bizony nem láttak ott semmi egyebet, csupán néhány feketére aszalódott, apró tárgyat.

- Nincs - ellenkezett csak a rend kedvéért Kustar.
- Mi?
- Vaspálca.
- Van.

Ezzel aztán be is fejezték a vitát. Ha Rolf vaspálcát lát ott is, ahol nincs, az az ő dolga.

A hírre, hogy megtalálták, amit kerestek, öröm töltötte be a barlang környékét. Keiron egész csödülettől kísérvé maga vezette négymellű lányát Rolfhoz, Rolf pedig átnyújtotta neki a két vaspálcát, amelyeket Margot-tól kapott. Keiron átvette, örömteli képet vágott, pedig már nem is volt rá szüksége.

A szertartás ugyanúgy zajlott, mint a többi, csak icipicit talán ünnepélyesebben. És néhány újabb epizóddal gazdagodott. Például azzal, hogy ünnepélyesen megsemmisítették a falpra karcolt testamentumot, valamint azokat a könyveket, amelyeket korábban a kápolnában találtak. Ezt a testamentum nem írta ugyan elő, de valamennyien veszélyt láttak bennük. Mert, tegyük fel, mi van akkor, ha egy okostojás olvasgatni kezdi őket, aztán kideríti, hogy rejtőzik valahol egy újabb tes-

tamentum is, amelyik újabb feladatokat ró rájuk? Jobb megelőzni a bajt. Amiről nem tudnak, azt az istenek sem kérhetik számon rajtuk.

A könyveket egyszerűen csak kitették az esőre. Mint a sárgás csontokat és a feketére aszott, ismeretlen tárgyakat. Az esőcseppek táncra perdítették, majd felfalták valamennyit.

Senki sem sajnálta őket. A könyvekből csak baj származik.

A falapokat a karcolatokkal együtt elégették. Azokat nem bántotta az eső, a tűz annál inkább.

És erősebben kiáltottak, mint bármikor a Felejtés szertartásán.

- Ha nem lettél volna, nem robbant volna fel a Föld!
- Ha nem lettél volna, nem dőlt volna ránk a világ!
- Ha nem lettél volna, boldogan élhetne az ember a világ végezetéig!
- Föld ne fogadja be csontjaidat!

Majd sorban elkiáltották az ismeretlen nevet, hogy ezután tabu legyen, és valamennyien megfedkezzenek róla.

Szálltak, sziszegtek, hörögtek és gurguláztak a szavak, sikoltásoktól kísérve. Hiszen nehéz volt kimondaniuk az ismeretlen nevet. És mégis, valahogy csak ki kellett.

- Ein... stein... Ein... stein... Albert... Einstein! - zengett a barlang környéke a kiáltásoktól, aztán nagy-nagy csend ereszkedett rájuk.

A sárgás csontok a feketére aszalódott tárgyakkal már nem voltak sehol.

A testamentum akarata beteljesedett.

A felhők mozgolódni kezdtek, és az istenek hívására engedelmesen visszaúsztak a távoli hegyek fölé.

Megjelent: Galaktika XXVII. évf., 200. szám., 2006. november

<http://lorinczl.fw.hu/>